

EL ROMÀNIC, OBJECTE DE DESIG

Carles Sánchez Márquez

Dalmau Editor

★★★★☆

Carles Sánchez Márquez, doctor en Història de l'Art, ressegueix en aquesta obra els episodis més importants del patrimoni romànic a Catalunya: des de la seva descoberta, durant la Renaixença, i posterior salvaguarda i diàspora, fins a l'aplicació de noves tecnologies per afavorir-ne la divulgació.

EL PASSEIG DE GRÀCIA

Roger Bastida

Comanegra

★★★★☆

En aquesta novel·la, guanyadora del Premi Santa Eulàlia, Roger Bastida entrelaça la història de tres nissagues que comparteixen un espai: el passeig de Gràcia. D'aquesta manera, l'autor navega per dos-cents anys d'evolució d'aquest carrer i converteix l'artèria més emblemàtica de Barcelona en un personatge literari amb veu pròpia.

La prehistòria de les 'tradwives'

REDIMIR Y ADOCTRINAR

Carmen Guillén | Crítica | ★★★★★

“LA INVISIBILITAT DE LES DONES als estudis sociològics i criminològics sobre els sistemes penitenciaris ha estat una constant en el temps”, expliquen els historiadors César Lorenzo i Carlota Falgueras a la introducció de *Trinitat. La presó de dones ignorada (1963-1983)* (Memorial Democràtic, 2025). Precisen, igualment, que “la historiografia sobre el franquisme i la transició també participa en aquest fenomen global”.

Afortunadament, ells i d'altres s'han proposat canviar-ho amb tenacitat i rigor. Com la historiadora especialitzada en medicina i violència de gènere Carmen Guillén (Mazarrón, 1988), premiada el 2021 per una tesi doctoral exhaustiva i reveladora publicada ara amb el títol *Redimir y adoctrinar. El Patronato de Protección a la Mujer (1941-1985)*.

Sobre l'estructura del Real Patronato para la Trata de Blancas, fundat el 1902, la dictadura franquista va crear, el 1941, un sinistre organisme presidit per Carmen Polo, dona del general Franco, que tenia l'objectiu de controlar la moral femenina a partir de l'adoctrinament, la disciplina i el càstig. No es va dissoldre fins ben entrada la democràcia. Milers de dones de totes les edats, procedències i contextos socioeconòmics van ser condemnades i tancades sense delictes ni judici en nom de la moral nacionalcatòlica. Eren dones amb una conducta sexual, política, familiar o social que se sortia del marc establert a l'època: casar-se, sotmetre's al marit i procrear.

Abusos, treballs forçats i robatoris de nens

Sota la tutela de congregacions religioses, una xarxa de “celedores” o “visitadores socials” vigilava festes i espais públics a la recerca del pecat o dels seus delators, que no poques vegades eren les mateixes famílies, i posaven les dones en mans de monges i metges de la corda del psiquiatre feixista Antonio Vallejo-Nájera.

El resultat, esfereïdor, és que el Patronato va permetre i cometre tota mena d'abusos, treballs forçats, robatori d'infants i violacions sistemàtiques dels drets humans. És bo recordar-ho ara que les *tradwives* difonen per xarxes una moral femenina que no dista gens d'aquella.

MARC ANDREU
Historiador
i periodista

La importància de les coses

INVENTARI D'HISTÒRIES SILENCIADES

Sílvia Marimon Molas

Eumo | ★★★★★

La periodista Sílvيا Marimon, especialitzada en temes de memòria, presenta un llibre que recull diverses històries que han estat silenciades. Relats que van des de la prehistòria i fins a la Transició i que han estat protagonitzats per dones que van lluitar per la vida que volien i per fer-la més fàcil. Una obra que esdevé una forma de reivindicar aquelles “vides que no han deixat empremta i les empremtes que no han estat estudiades”, segons escriu la pròpia autora.

Dones que han fet història

Sota la premissa que un objecte té molt de poder, Marimon desenvolupa tots aquests relats a partir de vint-i-cinc objectes que sacsegen la nostra manera de veure el passat. Una cadira, un vestit, una portadora, un carnet, unes cadenes i un petit taüt, entre d'altres, són algunes de les peces que la periodista fa servir per explicar la trajectòria de dones il·lustres o anònimes, com Juliana Morell, Dolors Aleu, Francesca Bonnemaison i Clotilde Cerdà. Els textos van acompanyats d'il·lustracions de Judith González.

